

„СВОБОДА“ (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 85 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc. Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 5, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: ПЕРЕДПЛАТА:

Table with subscription rates for One year, Six months, Three months, Foreign and Jersey City Rates.

За кожду зміну адрес платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свобода“: 498 Montgomery, Тел. У. П. Союз: 1838 Montgomery.

3 Канада належить вислати гроші лише на че. Foreign Money Order.

Адрес: „СВОБОДА“, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ ПРЕСИ.

СВЯТО ВІДРОДЖЕННЯ.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Перед нами святковий популярний плакат, виданий з того приводу. На ньому пластично представлений світ старий, розгрібний світ, безплідності, ізиску, занепаду господарської залежності і нужди — та світ новий, сучасний, світ солідарності, самостійності, господарської і культурної свідомості і доброту. В кількох оглядних, реалістично до побудованих картинах згадується вегетативна нашої „старовина“: тут жидівський торговець горі дном перевертає землістою поганого селянського воза, шукаючи за предметом дешевого купна; тут згинувши видирець селянини безгрову. То знову селянка диями виступає з кусником полотна, вичаруючи даремне дорощі ца, біля неї байдушко і зневажливо проходить елегантні пані, які живуть в достатках не працюючи. А те село, в якому має відпочити втомлене серце, теж представляється сумно і нужденно. З одного боку старенька, деревляна церква з поломаним хрестом і розвалююча школа, а по протилежному боці величезний мурашник котлоб. Біля церкви розпалена широка нехлюбія жидівська корчма, яка прокувте селянську кервишню. Ось та в найзагадковійших ризах представлений старий світ. Над новим, сучасно-самостійним світом сниться розсіяне своєзодоте проміння. Селянин, себто символ української творчої праці, сам дає собі раду. На першому плані з'являється кооперативна каса і селянсько-господарська кооператива, а в далі пишню мріють величаво мурашники церкви. Всі попередні принакви цього культурного і господарського гнету зникають, пропадять, розвіваються.

Два світи: перший із забитим, затураним селянином, над яким падає, якого висискує кожний заїда; — другий, в якому той селянин є сам господарем своєї землі і власником усіх здобутків своєї праці. Два світи: один дійсний, реальний, світ незадоволи і мушнунів і суїцидності, а другий світ уявний, світ будучини. До того світу має нас привести кооператив, дружна, добровільна співпраця всього народу над своєю освітою, над своїм економічним подоланням, над зростом, розбудовою і поширенням духовної і матеріальної культури та доброту.

Два світи, — два протиставлені. Деж ми находимося, в якій стадії розвитку, в якому світі? Ми лише що з трушадими відринаємося від „пересудів“ старого світа і робимо перші кроки, самостійні і певні, в напрямі нового.

Людська натура є консервативна. Особливо старі людські сини представляють старовину в рожевому світі, а з приростом, байдушкою або іронією дивитися на всікі новотари і новини. Старі селяни це й досі оповідають, що за панщина богу краше. І за панщиною і пішню. Краше є молоді, коли людина буда всеодото вповні сил, коли вона буда з активним учасником життя, а панщина, коли знеможена людина, стара й підпалана, пасивно відноситься до життєвих маніфестацій і живе живе спомінами.

Життя нашого народу визначається постійним поступом за винятком тих — коротких син довших — епізодів, коли нещастя в наслідок нещадці варогити над нами. Одначе навіть серед найбільшого лихоліття кожна жина іста та шукає виходу. Інстинкт самооборони, а тим більше зростаюча свідомість пробуджує шлях до покращання своєї долі.

В старину було ліпше! — кажуть старі люди.

А чи треба пригадувати ті часи, коли наше селянство майже поголовно вимирало господарсько?

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

Львів, оередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самопомочі і самодіяльності, свято громадського співдіння, свято кооперативу.

У НЕВДАЧІ ПІЗНАТИ ХАРАКТЕР

Послдіні осінні вибори в Злучених Державах дають нам цінний причинок до пізнання людських характерів. Особливо повчально є захоплене побіжжя.

Ось хобби для приміру побіжжя кандидат республіканської партії на становище губернатора в стеїт Нью Йорку. У розмові з газетарями після виборів свій кандидат подав газетарям, що він уже знає, що він побитий. Однак, говорив далі, він не має для сеї невдачі ніякого для себе виправданія ні викрутку. Він був у тім бою, який програю. І він не скаже, що за свій порг том же другий завинив. Не скаже він, що винув до невдачі поносить друг. Він теж причинився до розгрову.

Однак, у нього совість чиста. Він не має собі нічого до закинення, бо він знає, що бився найкраще, як він уміє. Він вжив всіх способів і всі сили, як йому стояло до республіканства. Що протинні сили показались душними, в сьому не його вина.

Читаючи таку заяву побіжжя, певно й протинники його партії набрали до нього поважання. Може як тепер у перше пізнали вони, що се говорить людина сильна, характер небезпечний ворогам у боротьбі, великодушний у побіді, незлобий у невдачі.

З одної знов української колонії в Америці доносять нам про цікаву промву, яку на місцевому святі Першого Листопада виголосив один бєдина. Говорив свій бєдина наперед про себе самого, як мусно він бився „на всіх фронтах світової війни“. Однак і такий герой мусє пізнати, що його боротьба за всіх українців була за всіх фронтах України свободи не здобула. Але тут він зараз спосіняється пояснити, щоби слухачі не думали, що се він завинив за невдачу. У своїй премудрости, яка йому казала битися на всіх фронтах, він вгадував тайну невдачі української самостійницької боротьби. Наш герой з усіх фронтів світової війни завинив, що винув за невдачу поносить українські міштри, які розпродавали Жидам поконфісковані від Австрії склади оружжя, коли наш герой свої груди наставляв на всіх фронтах світової війни.

Того рода герої в бою ворогам не страшні, товаришам не помічни. В побіді вони всі заслуги приписують собі, у розгрові всю вину звальюють на чужі пачі. Тому вони не збуджують поважання ні в ворогах, ні навіть у своїх.

ОЛЕКСИЯ К. ТОЛСТОЙ

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного).

— Виребемо золото! — Виребемо опричнину! — Виребемо всю Слободу! — Де князь? Нехай веде нас! — Нехай веде князь! — А не хоче, то на осикну з нами! — На осикну! На осикну! — Перстена також! — На осикну! Перстень! — Перстень княву оком на всю товпу і скрізь стрівну ворожій людя. — Ах ви, дураки, дураки! — сказав він. — Та хибж мені в говові ваше атаманство? Поставайте над собою кого знаєте, а я й сам не хочу; наповлати мені на вас! — Гарно! — закричав хтось. — Гарно говорити! — додав другий. — Наповлати мені на вас! — продовжав Перстень. — чия то маю такіх, як ви? Ціо за честь над нами атаманувати? Та як схоучу, піду на Волгу, не таких зберу. — Ні, брате, байка! От тебе не пустимо; ще може продади, як Коршуня продад! — Не пустимо, не пустимо; лишайся з нами; слухай нового атаману! — Лиді крики заглушили голос Перстня. — Розбійник величавого року приступив до Серебряного, в чарку в руці. — Батьку! — сказав він, удавши його широкою лапою; по плечі: — пролунав ти своєю голубо, став нашим братом, так випиємо разом та поцудуймося! — Бог знає, що зробив би Серебряний, може видувив би в чарку з рук розбійника, і розізвав його на шматки якиа товпа; але, на щастє, нові крики відвернули його увагу. — Глядіть, глядіть! — роздавалось в товпі: — опричника зловини! Опричника ведеуть! Глядіть, глядіть! — З глибоким лісу шило кілька людей в парній одязі, з дубинками в руках. Вони везли з собою звязаного Максима. Розбійник, котрого ударив він шаблем, ішов Хлопкою, кристившися і притягуваючи. Ротешу! Буй! галасав з заду. — Тей, брати! — співав Хлопка, каяскаючи палачів: — „Гості зіхалися до влоку у вояки!“ — Загуляли по головахках пачі! — Хлопка перекидався, плескав в долоні і крививсь мов дия. — Дивлячись на него, рудий пісник не витерів, який бандури і пустає наверхні крики похвалити товаришам.

— Ребят! — сказав він голою, що привик роздаватися бобо: — слухайте! — І гримію кою слова різко роздались в товпі, і мнмо шуму криків долетали до найближчих розбійників. — Слухайте! — продовжав князь. — Чи всі ви хочете, щоб я був над вами старшим? Може я між вами такі, що не хочуть мене? — Е, закричав хтось: — що се ти плетеш? — Чув ти? з нами не жартуй! — Давоь атаманство, чак бері! — Приймай честь, поки ціди! — Подайтеж мені атаманський топір! — сказав Серебряний. — Гарно! — закричали розбійники. — Оттак і плеще, по здорову! — Князеві подали топір Перстня. — Розважай топір, князь! — нікому більше не приходило на думку бити Серебряного по плечі або з ним динуватись. — От старин, князь! — прещават Перстень, з поважаннем дивлячись на „Микиту Романовича: — он як ти її приборкує! Тільки не давай їй отриматись, іди до роботи у Слободу, а там що Бог дасть! — Трудне було положення Серебряного. Ставив на чолі станичників, він спсказ Максима і виврач час; але все було би на нього пропало, колиб він не скотів весті буйну ватугу. Князь звернувся мислено до Бога, і злявся на Його волю. — Вже казав станичником приговольтяться до походу, і тільки поговорювали, що жє стает якогось Фельдха Пидубного, котрий від раяя пішов з своїм відділом і ще не вернувся. — А ось і Фельдо! — сказав хтось: — он іде з парями! — Піддубний був суворязний кооперативник, знаврий на одно око і з безлічю рублів на лиці. — Гурька його була піврана. Ступав він тяжко, згинаючи колі, як чоловік дуже змучений. — Що? — спитав один розбійник. — Знаю, бачу, distanto? — долав другий. — Дistanto, та не мави! — сказав Піддубний, садуючи ного до огню. — Ось, хлопці, богато в мене було гриків на душі, а сьогодні, бачу, половини я збував! — Як так? — Піддубний обернувся до свого відділу. — Давайте суди язика! — * — Шляхо звади тога скріпа на Русині шлюхо воєнного брати! — До вогни привели звязаного мушцину в сорочатім кафтані. На величезній голові його стрчала шапка з висгненним корчавином. Сплочений ніс, випуклі ліпіві щокі, вузельні очі свідчили про те, що він був не тугешний. — Одні з товаришів Піддубного приніс копії, сагайдак і котич, відборані від пологоного. — Та се Татарин! — закричала товпа. — Татарин, — повторив Піддубний, — та же являю на силу з ним справляється, такий смач! Колиб не Митяк, так і вік би! — Розказуй, розказуй! — закричали розбійники. — А от, братці, пішли ми з раяя рязанської долини, при-

держали купця, зачали обшукувати, а він нам мовить: нічого, мовить, братці, ватав від мене! Я, мовить, іду з Рязани, там єсо дорогу заступила Татарва, обдерли мене до чиста, ні в чим і до Москви дотелепатися! — От тобі розбійники! — сказав один з товпи. — Щож ви з купцем зробили? — спитав другий. — Дали йому гривну на дорогу тай пустади, — відповів Піддубний. — В тім здибаємо мужика, котрий розказав нам, що ще вчора Татарва напали на село і до чиста спалили. Небавом ми самі побачили шаку: до тисячу ховей налічили. А там ідуть другі мужики з бабами та з дітьми, заводять та голосить: і наше село спалила Татарва, та ще й церкву ограбили, порубали всі образи, з риз порохили чапакри. — Ах, окаянники якіс! — крикнули розбійники: — та як же їх, проклятих, земля зьяса носить! — Попа, — продовжав Піддубний, — до княського хвоста привязали... — Попа? Та як він, собачий дітей, трім не вий? — А Бог знає! — Та хибж у нашого чоловіка рук нема на прокляту Татарву! — То-то є, що рук мала всі полки розуличні, лишилися мужики та баби, та старі; а бісурманам то я на руку, що нікому їх потурбавати порядо! — Ех, дав би їм! — І а би дав! — Та як то ви „лізка“ дісє так? — (Даліше бєди).

ЗАМОВЛЯЄТЕ ТЕРПЕ ВЕЧЕР СВ. НИКОЛАЯ Сценічний образок в 1 акті написав свящ. Амвросій Поланський ЦНА 15 ЦЕНТИВ. „СВОБОДА“ 83 Grand St, Jersey City, N. J.

